

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Mozaïek, locatie De Bongerd

Kwaliteitsonderzoek

vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 24 januari 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 19 november 2018 een onderzoek uitgevoerd in groep 1 en 2 van basisschool Het Mozaïek, locatie De Bongerd. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de basisschool is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de kinderopvangorganisatie zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Veenendaal een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De school werkt met veel enthousiasme aan de ontwikkeling van de leerlingen. De school praat veel met de ouders. 's Morgens zijn de ouders in de klas aanwezig en dan doen ze soms zelfs mee met de les. De school doet er alles aan om de leerlingen een veilig gevoel te geven zodat ze veel kunnen leren, eerst de Nederlandse taal maar ook rekenen en andere vakken. De school kijkt goed naar de ontwikkeling van de leerlingen en let daarbij ook op de woorden die ze kennen en hoe ze toetsen maken.

De leraar van groep 1/2 is ook deelnemer bij vve-Thuis en staat ook daar klaar om de ouders te helpen. Zo leren de ouders hoe ze goed met hun kind kunnen spelen. Om dat ook thuis te kunnen doen, nemen de ouders spellen mee uit de prachtige spelothek van de school.

De school werkt samen met Peuterwerk Sesamstraat zodat de overgang naar de basisschool rustig verloopt. Verder werkt de school samen met de gemeente, het Centrum voor Jeugd en Gezin en organisaties in de buurt.

Wat kan beter?

De school en Peuterwerk Sesamstraat kunnen nog beter met elkaar overleggen wat ze de leerlingen leren en hoe ze de leerlingen daarbij helpen. Nu sluiten ze twee thema's samen af bijvoorbeeld met een modeshow. De ouders zijn daar tevreden over, want dan kunnen ze ook iets van hun eigen cultuur laten zien. Meer afstemmen van thema's maakt de vve sterker.

Bestuur: WereldKidz (WereldKidz is de merknaam van stichting Openbaar Onderwijs Rijn- en Heuvelland)

Bestuursnummer: 41496

School: Het Mozaïek, locatie De Bongerd

Totaal aantal leerlingen: 103

Totaal aantal leerlingen in de groepen 1 en 2: 19

Percentage gewichtenleerlingen op de school 1 oktober 2017: 29%

BRIN: 12DF

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2	8
4.	Reactie van het bestuur	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook bij groep 1 en 2 van basisschool Het Mozaïek, locatie De Bongerd.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van groep 1 en 2 van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en Primair Onderwijs.

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd in de groepen 1 en 2, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, leraren van de kleuterbouw, interne begeleider, de interim-schoolleider en de clusterdirecteur.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de interim-schoolleider van de school en een vertegenwoordiger van het schoolbestuur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden.

In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O Onvoldoende
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie van het onderzoek in groep 1 en 2 van basisschool Het Mozaïek, locatie De Bongerd.

Conclusie

Het vve-onderwijs op Het Mozaïek, locatie De Bongerd is van voldoende tot goede kwaliteit. Het team kent haar populatie en evalueert voortdurend wat goed werkt en wat beter kan. Daardoor heeft de vve een solide basis, maar is het team ook constant bezig zich verder te ontwikkelen op dit gebied. Dat doen zij in samenspraak met elkaar, met de ouders en het bestuur. Daarnaast is er overleg en vindt er samenwerking plaats met de voorschool en de ouder. Vve is hier geen 'aparte' vorm van onderwijs, maar het startpunt voor de komende 8 jaar onderwijs waarbij veiligheid, taalontwikkeling en ouderbetrokkenheid sleutelbegrippen zijn.

Op Het Mozaïek zijn de ouders en leraren daadwerkelijk partners in onderwijs en opvoeding. Een mooi voorbeeld hiervan is de wekelijkse gezamenlijke instructie in groep 1/2 die de leraar geeft aan de ouders én hun kinderen na de inloop in de kleuterbouw. Het enthousiasme is duidelijk zichtbaar en de betrokkenheid van allen is enorm.

Dit komt mede doordat deze instructie een mix is van opvoedingsondersteuning en onderwijs én een vervolg krijgt in vve-Thuis en de speltheek van de school.

Context

Basisschool Het Mozaïek, locatie De Bongerd noemt zich een veelkleurige basisschool in Veenendaal Centrum-Zuid. Alle leerlingen hebben een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Daarom doen zij hun best om elkaar goed te begrijpen waarbij 'respect hebben' en 'echt luisteren' belangrijke waarden zijn. De school heeft de onderbouw georganiseerd in één groep 1/2, één groep 2/3 en één groep 3/4 waardoor leerlingen ook halfjaarlijks naar de volgende groep kunnen gaan. Een groot deel van de leerlingen is nieuwkomer waarvoor de nieuwkomersklas en de schakelklas zijn ingericht. Alle kleuters zijn doelgroepkleuters. De voorschool Sesamstraat is in pandig en bijna alle peuters stromen door naar Het Mozaïek.

Afspraken over vervolgtoezicht

In ons onderzoek zijn geen tekortkomingen geconstateerd. Daarom zijn er ook geen afspraken gemaakt over vervolgtoezicht.

3. Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek in groep 1 en 2 van basisschool Het Mozaïek, locatie De Bongerd.

3.1. Onderwijsproces: vve zoals bedoeld! Lessen, begeleiding leerlingen én ouders en de samenwerking zijn goed.

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling			✓
OP3 Didactisch handelen			✓
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking			✓

Aanbod en leeromgeving ingericht op taalontwikkeling

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De school gebruikt een vve-programma waarmee ze de brede ontwikkeling van de leerlingen stimuleert. Ook de in pandige voorschool Sesamstraat gebruikt hetzelfde programma en gezamenlijk stemmen ze de thema's zoveel mogelijk op elkaar af. De leraren gebruiken zonodig aanvullende materialen en/of bronnenboeken.

In de leeromgeving is het thema duidelijk herkenbaar (thematafel, illustraties en voorwerpen) en zijn ook de themawoorden voorzien van plaatjes. De leeromgeving kent diverse hoeken die zijn ingericht met uitdagende materialen om het betekenisvol spelen te stimuleren en tot taalproductie te komen.

De school heeft een prachtig ingerichte speltheek waaruit ouders en leerlingen spellen en ontwikkelingsmateriaal kunnen lenen om ook thuis samen te gebruiken.

Zicht op ontwikkeling is goed

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als goed omdat het systeem van begeleiding rekening houdt met de kenmerken van de populatie en de begeleidingsbehoeften van de leerlingen. Hierdoor maakt de school de eigen ambities en doelen ook waar.

Alle peuters van Sesamstraat worden 'warm' overgedragen. De leraren hebben hierdoor zicht op de beginsituatie van de leerlingen. Na een maand onderwijs op Het Mozaïek neemt de school de TAK-passieve woordenschattoets af om de beginsituatie verder in beeld te krijgen. Aan het eind van de kleuterperiode nemen ze deze toets opnieuw af.

Daarnaast observeert de groepsleraar de verschillende ontwikkelingsgebieden met een kind-volgsysteem. Gezien de achtergrond van de leerlingen (vluchtelingen, soms al op meerdere plekken gewoond in Nederland, zij-instroom, andere cultuur) neemt de school een langere wenperiode in acht, omdat veilig voelen cruciaal is om tot ontwikkeling te komen. Verder neemt de school in groep 2 methode-onafhankelijke toetsen af voor taal en rekenen. Op basis van al deze gegevens bepaalt de school welk type arrangement de leerling krijgt. Deze zijn gedifferentieerd naar niveau en instructiebehoeften. Omdat de thema's doelgericht zijn uitgewerkt, geven de leraren de leerlingen per leerdoel activiteiten en begeleiding op maat. De organisatie van de onderbouw is zo ingericht dat leerlingen per halfjaar naar de volgende groep door kunnen. Zodoende mogen leerlingen er wat langer of wat korter over doen om de leerdoelen te halen. Gezien de noodzaak tot taalondersteuning bij de meeste leerlingen geeft deze indeling ook ruimte om aan zelfstandigheid en autonomie te werken (sociaal-emotionele ontwikkeling).

De standaard extra ondersteuning (OP4) hebben we als voldoende beoordeeld. De leerlingen die extra begeleiding nodig hebben, krijgen een zeer intensief arrangement. Zij hebben een groeidocument en zijn aangemeld bij het samenwerkingsverband of een externe hulpverleningsinstantie. Zij krijgen begeleiding van externe ondersteuners en extra instructie zoals gepland in het instructierooster.

Leerlingen krijgen goed les en komen daardoor tot leren

De standaard didactisch handelen waarderen we als goed omdat de leraren doelgericht instructie geven waarbij zij zich duidelijk richten op de ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. Dat betekent dat zij steeds afstemmen op wat een leerling nodig heeft om tot leren te komen. Hierbij zien wij dat er beredeneerd wordt waar het accent moet liggen, zowel qua inhoud (leerdoelen van de leerlijn) als sociaal-emotioneel (veilig voelen, werken aan vertrouwen en rust). De instructie aan de leerlingen (en de ouders) is goed doordacht, doelgericht en schetst een context die duidelijk maakt waarom zij iets oefenen (bijvoorbeeld een draaidop openen is een motorische vaardigheid die nodig is om te leren schrijven). De structuur is helder en de leraar vraagt regelmatig of de uitleg begrepen is. De betrokkenheid van de leerlingen en ouders is erg groot en de werksfeer is goed.

Samenwerking: gericht op kwaliteitsverbetering

Deze standaard waarderen we als goed omdat het bestuur zich op overtuigende wijze inzet (projectleider projecten LEA, verkleinen onderwijsachterstanden) om de samenwerking tussen de vve-partners in de gemeente Veenendaal op een hoger plan te brengen.

Het bestuur werkt op de eigen school proactief en neemt zonodig het voortouw om algemene voornemens op de eigen school in praktijk te brengen. Een voorbeeld hiervan is de 'warme overdracht'. De school wacht hierbij niet op een centraal formulier maar hanteert haar eigen procedure en verslaglegging.

De samenwerking met Sesamstraat is op orde maar kan nog een inhoudelijke verdieping krijgen. De voor- en de vroegschool gebruiken hetzelfde programma en stemmen de thema's af. Maar de weergave van de themawoorden kunnen de beide locaties meer afstemmen. Hiervoor kunnen ze ook de ruimte in de tussengang benutten. Ook de afsluiting van de thema's biedt kansen voor verdere samenwerking. De ouders zijn zeer te spreken over de gezamenlijke afsluitingen die een paar keer per jaar plaatsvinden.

De school en het bestuur werken nauw samen met de gemeente, het CJG en andere hulpverleners. Ook met de organisaties in de wijk zoekt de school contact gericht op het onderwijs.

3.2. Kwaliteitszorg en ambitie: kwaliteitsbewustzijn groot op de school

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			✓
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg op orde

De standaard kwaliteitszorg waarden we als voldoende. De vve is een integraal onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus van het bestuur en de school. Zoals eerder gezegd is de vve het startpunt van de schoolloopbaan van de leerlingen. Taalontwikkeling en veiligheid blijven speerpunten gedurende de 8 jaar onderwijs op Het Mozaïek.

De clusterdirecteur is wekelijks in de school. Daardoor is hij goed op de hoogte van de gang van zaken. Voor de school is hij ook de schakel met het gemeentelijk vve-beleid omdat hij projectleider is van meerdere projecten die zich richten op het verkleinen van onderwijsachterstanden en het verbeteren van de afstemming tussen de vve-partners. Naast de informele gesprekken hanteert het bestuur ook een gesprekkencyclus waar vve onderdeel van uitmaakt.

Kwaliteitscultuur richt zich op innovatie vve

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als goed. Bij het hele team van Het Mozaïek staat werken aan verbetering van het onderwijs voorop.

Iedereen is zich sterk bewust van de noodzaak om hun leerlingen het beste onderwijs te bieden. Bij vve in de onderbouw richten de verbeteringen zich op de onderwijskwaliteit én de ouderbetrokkenheid. De leraren leren met en van elkaar en blijven zich ontwikkelen via scholing. Daarnaast kijken ze wat nodig is om de doelen van vve nog beter te bereiken. Zo is de ontwikkeling en uitvoering van de eigen spelothek al genoemd. Verder wil het team ook het woordenschatonderwijs verbeteren en ontwikkelt hiervoor wekelijks een webpagina met audiofiles.

Verantwoording en dialoog op orde

Deze standaard waarderen we als voldoende. De school gebruikt naast de schoolgids en de website ook de ouderbijeenkomsten om zich te verantwoorden naar ouders. Daarnaast maakt de groepsleraar van de kleuters ook de koppeling tussen school en thuis door zelf deel te nemen aan de bijeenkomsten vve-Thuis. Op deze wijze kan de school in dialoog gaan met de ouders. Door de participatie in de regiegroep vve van de gemeente en de voortrekkersrol van het bestuur bij diverse gemeentelijke projecten zoekt de school actief de dialoog.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft het bestuur aan hoe de school hiermee ten aanzien van groep 1 en 2 mee aan de slag gaat.

Het bestuur is blij met het oordeel van inspectie en trots op het team van Mozaïek Bongerd wat dagelijks werkt aan goed onderwijs en een goed VVE aanbod in het bijzonder.

De school herkent zich in de aanbevelingen wat betreft de afstemming tussen voorschool en vroegschool. Hierin is de afgelopen jaren een verbeteringslag gemaakt en deze wordt doorgezet. Dat gebeurt zowel op gemeentelijk niveau, met alle VVE partners, als op het niveau van een (voor)schoolse voorziening als de Bongerd.

De komende periode richt de school zich (in overleg met de voorschool) op:

- een doorgaande lijn in de keuze voor het observatie-instrument. Bongerd gebruikt KIIK. De Voorschoolse voorziening oriënteert zich op deze methode.
- het aanschaffen van KIIK 0-4 jarigen zodat de beginsituatie nog duidelijker is vast te stellen.
- het vergroten van de inhoudelijke verdieping door de tussenruimte (de kleuterhal) nog meer te benutten om behandelde themawoorden op te hangen en om meer gezamenlijke activiteiten te plannen bij meerdere Piramide Thema's.

Het team kijkt er naar uit om verder met deze onderwerpen aan de slag te gaan. Het betekent met elkaar onderzoeken en ontdekken wat aansluit bij de kinderen en de school. Met andere woorden "Samen Leren".

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

